

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО А1
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по руски език в първи гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативната компетентност на ученика и с общуването.

Тази учебна програма е приложима за IX и X клас за обучение по руски език, което е започнало в IX клас, като в края на първия гимназиален етап учениците трябва да достигнат ниво А1.

Тази програма позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното равнище на знания и умения по руски език в съответствие с училищния учебен план.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речевни дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки следващ клас през целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения: слушане, четене, говорене и писане се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
Ученикът може: <ul style="list-style-type: none"> • да разбира познати думи и 	Ученикът може: <ul style="list-style-type: none"> • да разбира познати имена, думи 	При диалогична реч ученикът може: <ul style="list-style-type: none"> • да общува по несложен начин, 	Ученикът може:

<p>изрази, свързани с конкретното му обкръжение, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира кратки, ясни указания и да следва несложни упътвания, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да се ориентира в пространството, времето и числата; • да проследява кратък разговор, като идентифицира лицата; • да разбира общата информация в ограничени 	<p>и изрази, срещани в обичайни ситуации от ежедневието;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира кратки електронни съобщения, картички или писма; • да разбира онагледена кратка и несложна информация; • да разбира съдържанието на кратки несложни текстове, включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания и др. 	<p>подпомогнат от събеседника, който е готов да повтори или преформулира бавно казаното;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да води несложен разговор по познати теми, като задава и отговаря на несложни въпроси; • да се ориентира в пространството, времето и числата; • да изразява свои непосредствени желания и потребности; • да установява кратък социален контакт, използвайки несложни форми на вежливост; • да говори макар и бавно, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се представя, използвайки 	<ul style="list-style-type: none"> • да попълва основните си лични данни във формуляр или въпросник; • да се представя с несложни кратки изречения; • да пише поздравителна картичка с кратък текст и кратко лично писмо, като при необходимост ползва опори и речник; • да съставя несложен писмен текст с ограничен обем думи, като ползва опори.
--	--	--	---

<p>по обем, несложни текстове;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използва компенсаторни стратегии. 		<p>прости изречения;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да описва в много кратък вид хора, с които общува, условията си на живот и заобикалящата среда; • да разказва посредством прости фрази за всекидневните си дейности и предпочитания; • да говори, макар и бавно, възможно и с по-дълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. 	
---	--	---	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p><i>В определени уроци трябва да се съдържат елементи или отделна рубрика, свързани с</i></p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p>	<p>ГРАМАТИКА Грамматичният материал се въвежда поэтапно,</p>

<p><i>културата на Русия и на рускоезичния свят. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</i></p> <p><i>Гражданското образование да се интегрира във всяка подходяща тема.</i></p> <p>I. Аз и другите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лична информация • Семейство и приятели 	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира кратки, ясни указания и да следва несложни упътвания, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира общо съдържанието и схваща най-същественото в кратки послания, обяви, съобщения, свързани с изучаваните тематични области, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да разбира често употребявана лексика и изрази, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира кратки диалози, свързани с изучаваните тематични области; 	<p>като се прилагат индуктивен подход и връзка със знанията на учениците по български език и особеностите на руския език, за да се преодолее интерференцията.</p> <p>I. ФОНЕТИКА. ГРАФИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Азбука; • Съотношение на звукове и букви; • Произнасяне на гласни и съгласни в различни позиции; • Употреба на ъ и ь; • Корелация на твърди/меки и звучни/беззвучни съгласни;
<p>II. Светът около мен</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моят дом, моето родно място • Моето училище-учебни предмети и дейности <p>III. Всекидневие</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моят ден • Свободно време 	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира общата информация в ограничени по обем, несложни текстове, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да проследява кратък разговор между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора; • да използва компенсаторни стратегии. 	<ul style="list-style-type: none"> • Правила на нормативно произношение в средно темпо на речта; • Ударение и ритмика; • Интонационни конструкции: <ul style="list-style-type: none"> - ИК 1 – завършено изказване; - ИК 2 – въпросително изречение с въпросителна дума; - ИК 3 – общ въпрос; - ИК 4 – съпоставителен въпрос със съюза <i>a</i>,

<ul style="list-style-type: none"> • Любими занимания <p>IV. Здраве и здравословен начин на живот</p> <ul style="list-style-type: none"> • Части на човешкото тяло <p>V. Природа и екология</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сезони, време, климат • Растения и животни • Домашни любимци <p>VI. Моята родина и светът</p> <ul style="list-style-type: none"> • Русия и рускоезичният свят - обща информация • Празници и традиции 	<p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общата информация от кратки писма, покани и електронни съобщения по изучаваните тематични области; • да разбира онагледена кратка и несложна информация от кратки несложни текстове, свързани с изучаваните тематични области; • да разбира съдържанието на кратки несложни текстове, включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да се ориентира и да открива необходимата полезна информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания и др. <p>ГОВОРЕНЕ</p> <p>При диалогична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува по несложен начин, подпомогнат от събеседника, който е готов да повтори или 	<p>изброяване.</p> <p>II. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>1. Морфемна структура на думата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Понятие за основа и окончание на думата в руския език; • Основни редувания на гласни и съгласни в корена при някои глаголи (<i>писать, пить, петь, брать</i> и др.); • Основни продуктивни словообразователни модели на съществителни, прилагателни, наречия, глаголи. <p>2. Съществително име</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одушевени и неодушевени съществителни; • Род и число; • Понятие за падеж. Употреба в речта на основните падежни значения: <p>Именителен падеж</p> <ul style="list-style-type: none"> - субект на действието (<i>Иван пишет.</i>); - обръщение (<i>Костя, открий окно.</i>); - факт, събитие (<i>Сегодня у нас физкультура</i>);
---	--	---

	<p>преформулира бавно казаното;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да води несложен разговор по изучаваните тематични области, като задава и отговаря на несложни въпроси; • да изразява свои непосредствени желания и потребности; • да установява кратък социален контакт, използвайки несложни форми на вежливост; • да говори макар и бавно, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се представя, използвайки прости изречения; • да говори кратко по изучаваните тематични области; • да разказва посредством прости фрази за всекидневните си дейности и предпочитания; • да говори, макар и бавно, възможно и с по-дълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; 	<p>- назоваване, посочване на лице/предмет (<i>Это девочка. Вот ручка.</i>);</p> <p>- време (<i>Сегодня четверг.</i>).</p> <p>Родителен надеж</p> <p><u>Без предлог:</u></p> <p>- за изразяване на принадлежност (<i>Это платье сестры.</i>);</p> <p>- за отсъствие на лице или предмет (<i>У тебя нет билета. В кабинете нет компьютера.</i>);</p> <p>- за изразяване на количество с числителни бройни (<i>две машины, двадцать посетителей.</i>);</p> <p>- за означаване на месец в дата (<i>Завтра седьмое января.</i>);</p> <p>- за изразяване на обект с глагола желать (<i>Мы желаем вам счастья.</i>).</p> <p><u>С предлози, изразяващи:</u></p> <p>- лице, което притежава нещо: у (<i>У бабушки две сестры.</i>);</p> <p>- изходен пункт на движение: с, из (<i>Вера вернулась из школы.</i>).</p> <p>Дателен надеж</p> <p><u>Без предлог:</u></p>
--	---	--

- да използва компенсаторни комуникативни стратегии.

ПИСАНЕ

Ученикът може :

- да попълва основните си лични данни във формуляр или въпросник;
- да се представя с несложни кратки изречения;
- да пише поздравителна картичка с кратък текст и кратко лично писмо, като при необходимост ползва опори и речник;
- да съставя несложен писмен текст по изучаваните тематични области с ограничен обем думи, като ползва опори.

В IX клас учениците създават писмен текст с обем 60-80 думи.

В X клас учениците създават писмен текст с обем 70-90 думи.

- за изразяване адресат на действието (*Катя звонит брату.*);
- с глагола нравиться (*Сергею нравится спорт.*)
- за обозначаване на възраст (*Антону 15 лет.*).

С предлози, изразяващи:

- лице като цел на движението: *к (Больной пошел к врачу.)*.

Винителен надеж

Без предлог:

- за изразяване обект на действието при преходни глаголи (*Дети смотрят фильм. Марина любит бабушку.*);
- с глагола звать (*Его зовут Олег, а ее Ирина.*).

С предлози, изразяващи:

- време (час, ден от седмицата): *в (Передача начинается в девять часов. В пятницу едем на экскурсию.)*;
- направление на движение: *в, на (Калина идет в аптеку.)*.

Творителен надеж

Без предлог:

- с глаголите *быть, стать, работать (Я хочу*

быть врачом.);

- с глаголите *увлекаться, заниматься, интересоваться, гордиться* (*Таня увлекается искусством.*).

С предлози, изразяващи:

- съвместно действие: *с* (*Катя встречается с Николаем.*).

Предложен падеж

- за място: *в, на* (*Я живу в городе.*);

- за разкриване съдържанието на речта: *о/об* (*Ученики слушали рассказ о космосе.*);

- за обозначаване на транспортно средство: *на* (*Мы ехали на автобусе.*).

3. Прилагателно име

- Род и число на пълните прилагателни;
- Падежна система на пълните прилагателни, съгласуване по род, число и падеж със съществително име (основни сведения);
- Често употребявани кратки прилагателни *рад, готов, занят, должен.*

4. Местоимение

- Значение, словоизменение и употреба на:

- лични местоимения;

- въпросителни местоимения – *кто, что*.

- Значение и употреба на:

- притежателни местоимения;

- - показателни местоимения – *этот, тот, это*;

- определителни местоимения (*каждый*);

- отрицателни местоимения с частицата *ни-* (*никто, ничто*).

5. Числително име

- Числителни бройни до 1000 в именителен падеж;

- Числителни редни до 20 (*первый, десятый*);

- Съгласуване на числителните редни със съществителните имена по род и число.

6. Глагол

- Инфинитив;

- Вид на глагола - свършен и несвършен;

- Време – сегашно, минало и бъдеще;

- Спрежение – I и II;

- Възвратни глаголи (*встретиться, учиться*,

заниматься);

- Глаголи за движение (*идти-ходить, ехать-ездить*,) без представка и с представките *при-*, *по-*;
- Императив на често употребявани глаголи;
- Управление на глагола – употреба в речта.

7. Наречие

Видове наречия за:

- време: *утром, зимой, часто, редко, иногда*;

- място и посока: *далеко, близко, здесь, там, туда, отсюда*;

- начин на действие: *плохо, хорошо, пешком, быстро*;

- въпросителни: *как, когда, где, куда, откуда*;

- количество и степен: *много, мало, очень*;

- предикативни: *можно, нельзя*.

8. Служебни части на речта

Значение и употреба на:

- предлози: *в, на, из, с, к, у, о*;

- съюзи и съюзни думи: *и, или, а, но, не*

только...,но и..., потому что, поэтому, что, где, куда, который и др.;

- частици: *не, даже.*

III. СИНТАКСИС

- Видове прости изречения:

- съобщителни, въпросителни (с общ въпрос, с алтернативен въпрос), побудителни;

- утвърдителни и отрицателни;

- двукомпонентни и еднокомпонентни без спрегата глаголна форма.

- Видове сложни изречения:

- сложни съчинени изречения със съюзите *и, а, но, или, тоже, не только...но и ...;*

- сложни съставни изречения с подчинено

- допълнително със съюзите *что, чтобы, кто, как, какой, где (Михаил казал, что скоро вернется.);*

- определително със съюзна дума *который* в ограничени конструкции (*Я познакомился с мальчиком, который живет на втором этаже.);*

- обстоятелствено за време със съюзна дума *когда* (*Я научился читать, когда мне было пять лет.*);
- обстоятелствено за причина и следствие *потому что, поэтому* (*Нам весело, потому что завтра праздник.*).
- Пряка и косвена реч. Съюзи и съюзни думи за връзка;
- Неутрален словоред в изречението.

ЛЕКСИКА

Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от програмата тематични области.

Включват се елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, инструкции, съвет, препоръка, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ВСЯКА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в IX клас - 72 часа

Годишен брой часове за изучаване на предмета в X клас - 72 часа

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	IX клас	X клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Контролна работа	1 оценка	1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Програмата дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по руски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на руски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

В процеса на обучение се поставя акцент върху:

- лично-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването и за развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се базира на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети, като новият материал се съпоставя с изучения;
- ***интегрираното изграждане на четирите езикови умения с превес на устната реч;***
- използването на руски език като език на общуването в клас (български език се използва при необходимост);
- изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурната информация за Русия и за рускоезичния свят.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и

	изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на руски език, или свързани с културния контекст на Русия и на рускоезичния свят, изложби, уроци изнесени сред природата и

	<p>свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио-и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.</p>
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	<p>работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.</p>
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.</p>
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.</p>